



## Befordring af fysisk handicappede med liftbil

---

*Vejledende undervisningsplan udgivet af TUR*

## Befordring af fysisk handicappede med liftbil.

Vejledende undervisningsplan udgivet af TUR

### Undervisningsplanens baggrund

Uddannelsesmålet er opstået i erkendelse af at chauffører i Offentlig Servicetrafik (OST), har behov for yderligere differentiering mellem anvendelsen af trappemaskiner og de daglige opgaver i et personbefordringskøretøj med lift. Uddannelsen deles herefter i to uddannelser med hver sit fokus.

- BAB 3a Befordring af fysisk handicappede med liftbil
- BAB 3b Befordring af fysisk handicappede med trappemaskine

Uddannelsesmålene er nummer tre og fire i rækken af kurser til befordring af bevægelseshæmmede.

## 1 Målformulering

### Uddannelsesmålet

Deltageren har opnået forståelse for:

- At betjene den bevægelseshæmmedes personlige mekaniske hjælpeudstyr.
- At kunne gennemføre en komfortabel personbefordring i køretøjer indrettet til befordring af fysisk handicappede passagerer.
- Eftersyn og vedligeholdelse af normalt forekommende arbejdsredskaber, herunder f.eks. lift, kørestol og bespændingsudstyr.
- At foretage fastspænding af op til to kørestole i køretøjet.

Deltageren kan:

- Anvende korrekt løfte- og bæreteknik.
- Anvende køretøjets specielle udstyr.
- Anvende hydraulisk lift i køretøjer.
- Anvende normalt forekommende fastspændingsudstyr.
- Foretage fastspænding af handicappede under hensyntagen til gældende regler for arbejdets udførelse.
- Kommunikere med den bevægelseshæmmede på et niveau, som tager hensyn til deres specielle fysiske og psykiske behov.

## 2 Uddannelsesmålets formelle rammer

FKB	2859 Personbefordring med mindre køretøjer (Moder-FKB) 2720 Redning 2288 Personbefordring med bybus og rutebil
Varighed	2,0 dage = 14,8 timer
Myndighedskrav	<p>Uddannelsen kan med fordel suppleres med opkvalificeringskurserne "BAB 3b – Befordring af fysisk handicappede med trappemaskine" samt "Brug af evakueringsstol".</p> <p>Uddannelsen afsluttes med en certifikatprøve, som består af en praktisk og teoretisk del.</p> <p>Personbefordringsbranchens kvalitetssekretariat (PKS) udsteder certifikat til de chauffører, som består den afsluttende certifikatprøve.</p> <p>Skolen stempler og underskriver certifikatet.</p>

### 3 Uddannelsesmålets placering i uddannelsesstruktur

**Målgruppe:**

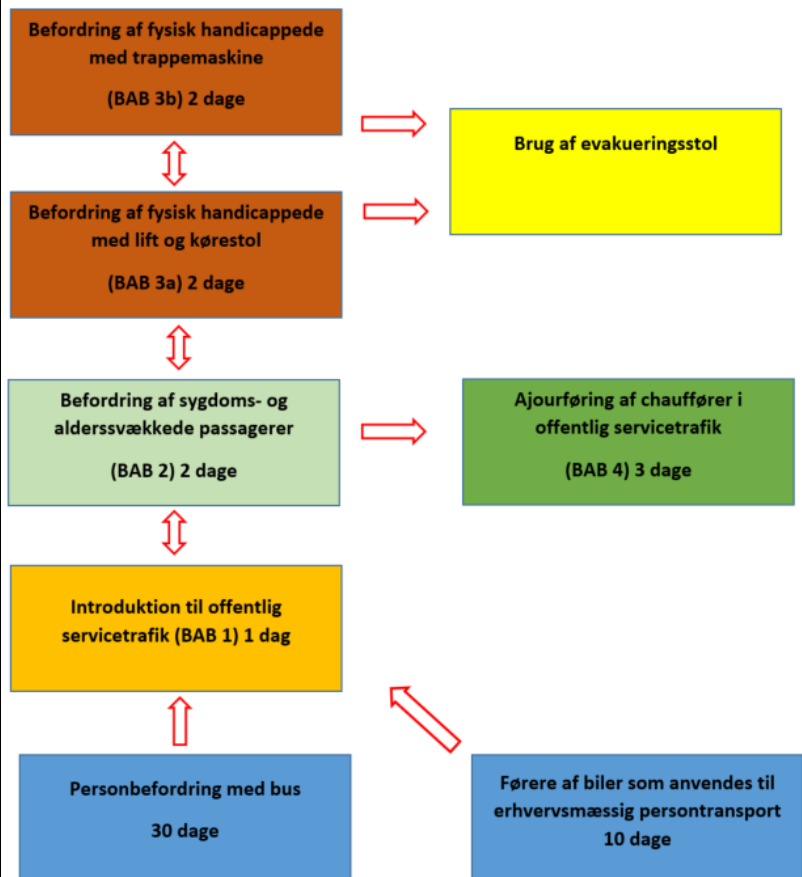
Chauffører som udfører befordring af fysisk handicappede passagerer.

Der udstedes selvstændige certifikater for de seks moduler, BAB 1, 2, 3a og 3b, 4 og "Evakueringsstol".

Det anbefales at BAB 3a tages før BAB 3b.

Brug af evakueringsstol må først gennemføres efter BAB 3a eller 3b.

Grafikken viser den mest hensigtsmæssige rækkefølge.



### 4 Uddybende målformulering

4a Supplerende målformuleringer

Deltageren har opnået forståelse for:

- At betjene den bevægelseshæmmedes personlige hjælpeudstyr jævnfør leverandørens vejledning og Branchevejledning udgivet af BAU Transport og engros, f.eks.:
  - Rollator
  - Manuel kørestol
  - Elektrisk kørestol
  - El-scooter
  - Komfortstol
  - Iltapparat
- At kunne gennemføre en komfortabel personbefordring i køretøjer indrettet til befordring af fysisk handicappede passagerer, herunder defensiv kørsel
- Eftersyn og vedligeholdelse af normalt

Vejledende undervisningsplan for 49974 Befordring af fysisk handicappede med liftbil

	<p>forekommende arbejdsredskaber, herunder f.eks. lift, kørestol og bESPændingsudstyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• At foretage fastspænding af op til to kørestole i køretøjet, mhp. forståelse for arbejdsstillinger, pladsudnyttelse og sikkerhedsmæssig forsvarlig bESPænding.</li> </ul> <p>Deltageren kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Anvende korrekt løfte- og bæreteknik, mhp. at undgå arbejdsskader og fysisk nedslidning.</li> <li>• Anvende køretøjets specielle udstyr, herunder f.eks. nakkestøtte, barnesæde og siddepude.</li> <li>• Lifte og bESPænde en elektrisk kørestol eller el-crosser.</li> <li>• Anvende hydraulisk lift i køretøjer, mhp. at undgå arbejdsulykker og sikre en tryk befordring af borgere.</li> <li>• Anvende normalt forekommende fastspændingsudstyr, herunder opbevaring før og efter brug.</li> <li>• Foretage korrekt fastspænding af handicappede under hensyntagen til gældende regler for arbejdets udførelse.</li> <li>• Kommunikere med den bevægelseshæmmede på et niveau, som tager hensyn til deres specielle fysiske og psykiske behov, mhp. at sikre en tryk og nærværende befordring.</li> </ul>
--	---

4b Forslag til skema

	<b>Dag 1</b>	<b>Dag 2</b>
1. – 2. lektion	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Velkomst</li> <li>- Eftersyn og vedligehold</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Dagens oplæg</li> </ul> <p>Praktik:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fastspænding med 1 og 2 kørestole, samt risikomomenter</li> <li>- Træning i kommunikation og ergonomi</li> </ul>
3. – 4. lektion	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evt. besøg af bevægelseshæmmede, der er daglig bruger af Flextrafik systemet</li> <li>- Ergonomi</li> <li>- Kommunikation</li> </ul>	<p>Praktik fortsat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fastspænding med 1 og 2 kørestole samt lifte og bESPænde elkørestol eller el-crosser</li> <li>- Træning i kommunikation og ergonomi</li> <li>- Opsamling og repetition</li> </ul>
5. – 6. lektion	<p>Praktik:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kørsel med kørestol, inkl. vejledning i ergonomi og kommunikation</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Praktisk prøve</li> <li>- Teoretisk repetition</li> </ul>

Vejledende undervisningsplan for 49974 Befordring af fysisk handicappede med liftbil

7. – (8.) lektion	Praktik: - Betjening af lift, herunder risikomomenter - Opsamling	- Teoretisk prøve - Viskvalitet og afslutning
4c Forslag til øvelser		
Kommunikation med den bevægelseshæmmede	Der afsættes mindst en lektion til besøg af bevægelseshæmmede, der er daglig bruger af Flextrafik systemet eller lignende. Vedkommende vil ud fra egne oplevelser fortælle om, hvordan man bør kommunikere, tage hensyn m.m.	
Generelt for nedenstående forslag til øvelser	Øvelserne gennemføres parvis af deltagerne med den ene deltager som passager og den anden som chauffør. Deltagerne bliver hermed fortrolige med oplevelsen som passager under befordringen, samtidig med at øvelsen gennemføres så tæt på virkeligheden som muligt.	
Kørsel med kørestol	Deltagerne øver manøvrering med passager i manuel og eventuelt elektrisk kørestol, på gangarealer, omkring hjørner og ved passage af en enkelttrinstrappe-/kantsten. Chaufføren kommunikerer undervejs med passageren, bl.a. om hvad der efterfølgende skal ske.	
Kørestol op og ned på lift	Deltagerne øver manøvrering med passagerer, som skal bringes fra jordplan til bus-niveau. Opmærksomhed på både egen sikkerhed i forhold til lift og passagerens oplevelse af løftet. Chaufføren er også opmærksom på egne bevægelser (ergonomi) og kommunikerer undervejs med passageren, bl.a. om hvad der efterfølgende skal ske.	
Bespænding af kørestol i bus	Chaufføren spænder passager og kørestol fast med de til enhver tid lovlige og egnede redskaber, mens han kommunikerer med passageren og passer på ikke at komme til at lave unødvendigt anstrengende bevægelser (ergonomi).	
Elkørestol eller El-crosser	Det visualiseres for kursisten hvordan en Elkørestol eller El-crosser placeres korrekt på liften, så sikkerheden for passager og chauffør er optimal. Der øves fastspænding i bilen, med særlig fokus på forankringspunkter og sikkerhed ved katastrofeopbremsninger.	
4d Forslag til afholdelsesformer	Undervisningen kan gennemføres som modulopbygget undervisning på ikke mindre end 3½-4 lektioner (½ dag). Kurset kan gennemføres som hybrid-undervisning, med maksimalt 4 lektioners fjernundervisning og 12 lektioners tilstedeværelse.	

<b>5 Anbefalede deltagerforudsætninger</b>	
	Det anbefales at deltageren har førerret til taxi eller bus og at deltageren allerede har gennemført modul 1 og 2 af BAB-uddannelsen.
<b>6 Værktøj til kompetenceafklaring</b>	
	Der kan ikke tildeles merit afkortning på dette uddannelsesmål, da det er en certifikatuddannelse.
<b>7 Anbefalede faciliteter</b>	
Udstyr og Materialer	<p>Ved deltagerantal over 16 kursister, bør der være to minibusser med lift til stede i forbindelse med alle lektioner.</p> <p>Bus nummer 2 kan alternativt erstattes af en mock-up, som kan simulere en minibuskabine med mulighed for korrekte bespændinger.</p> <p>Der bør være forskellige fabrikater af kørestole til stede i undervisningen, da chaufførerne skal kunne fastspænde gængse fabrikater i bussen.</p>
Lokaler og Øvelsesarealer	<p>I lokalerne bør der være AV-udstyr til rådighed (f.eks. projektor, computer, højtalere), flipovers til at skrive på, og en tavle (både til fremvisning med projektor, men også til at skrive på).</p> <p>Der bør være større arealer til rådighed, hvor (mini)-busserne kan parkeres i undervisningen. I vinterperioder anbefales at al undervisning gennemføres under tag.</p> <p>Uddannelsen stiller ikke krav om aktiv kørsel med minibusserne.</p>
Undervisningsmaterialer	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Transport af kørestolsbrugere: <a href="http://bautransport.dk/Files/Billeder/BAR%20Transport/pdf/Transport_korestolsbrugere_2018.pdf">http://bautransport.dk/Files/Billeder/BAR%20Transport/pdf/Transport_korestolsbrugere_2018.pdf</a></li> <li>• Arbejdstilsynet: <a href="https://at.dk/regler/at-vejledninger/forflytning-loeft-anden-manuel-haandtering-personer-d-3-3/">https://at.dk/regler/at-vejledninger/forflytning-loeft-anden-manuel-haandtering-personer-d-3-3/</a> <a href="https://at.dk/regler/at-vejledninger/forflytning-loeft-anden-manuel-haandtering-personer-d-3-3/bilag-1/">https://at.dk/regler/at-vejledninger/forflytning-loeft-anden-manuel-haandtering-personer-d-3-3/bilag-1/</a></li> </ul>

## 8 Anbefalede faglærerkvalifikationer

<p>Faglige kvalifikationer</p>	<p>Underviseren skal have erfaring fra branchen. Det kunne være arbejde inden for taxi eller offentlig servicetrafik (trafikselvskab, chauffør, bus- eller taxivognmand, trafikstyrer eller kørselsleder).</p> <p>Herudover skal underviseren have gennemført:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• BAB modul 1, 47874 Introduktion til Offentlig servicetrafik</li> <li>• BAB modul 2, 48104 Befordring af sygdoms- og alderssvækkede passagerer</li> <li>• BAB modul 3(A+B), 48105 Befordring af fysisk handicappede</li> <li>• Erhvervskort/taxikvalifikation til kat. B eller Erhvervskørekort til kategori D + Chaufføruddannelsesbevis (CUB)</li> </ul> <p>Underviseren bør have gennemført:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• BAB modul 4, 48206 Ajourføring af chauffører i offentlig servicetrafik</li> <li>• "Brug af evakueringsstol" 47910</li> <li>• Erhvervspædagogisk diplomuddannelse (EPD) jf. gældende lovgivning</li> <li>• Eventuelt deltaget i sidemandsoplæring</li> </ul>
<p>Efteruddannelse</p>	<p>Underviseren bør løbende deltage i efteruddannelse i form af f.eks.:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Erhvervspædagogisk diplomuddannelse.</li> <li>2. Personbefordringskurser.</li> <li>3. Kursus om sundheds- og sygdomslære.</li> <li>4. Sidemandsoplæring.</li> <li>5. Andre pædagogiske kurser.</li> <li>6. Praktik hos en bus-, taxa- eller flexvognmand med liftbus.</li> </ol>

## 9. Afsluttende certifikatprøve

Certifikatprøven opdeles i to dele:

- 1) Teoretisk del
- 2) Praktisk del

De to dele er to uafhængige prøver, som begge skal bestås inden for 6 måneder, før der kan udstedes et certifikat.

Certifikatprøven gennemføres på sidste dag, umiddelbart før kurset afsluttes. Halvdelen af holdet kan gennemføre den teoretiske test, mens anden halvdel af holdet gennemfører den praktiske prøve.



Kun deltagere som efter underviserens vurdering, har gennemført uddannelsen med tilfredsstillende resultat, indstilles til certifikatprøven.

Underviseren fungerer censor ved den praktiske del. Bedømmelseskriterier fremgår på side 10 og 11. Her skal særligt fremhæves følgende:

Arbejdsopgaverne udføres i et passende tempo, sikkerhedsmæssigt forsvarligt og med en rutine som viser, at deltageren har opnået de nødvendige færdigheder i betjening af hjælpeudstyret.

Den teoretiske test overvåges af en tilsynsførende, som ikke må have kendskab til området. Ved gennemførelse af den teoretiske test, må kun eksaminander og tilsynsførende være tilstede i lokalet. Prøvespørgsmålene er udviklet og vedligeholdt af Personbefordringens Kvalitets sekretariat (PKS).

### **Forslag** til praktisk tilrettelæggelse af afsluttende prøve for op til 16 deltagere

	PC lokale	Kørestol/lift 2	Kørestol/lift 2	Kørestol/lift 1	Kørestol/lift 2
Lektion 1	Deltager 1 - 8	Deltager 9 – 10	Deltager 11 - 12	Deltager 13 - 14	Deltager 15 - 16
Lektion 2	Deltager 9 - 16	Deltager 1 – 2	Deltager 3 - 4	Deltager 5 – 6	Deltager 7 - 8

### **Retningslinjer for den teoretiske test og registrering af den praktiske prøve**

Prøven løses selvstændigt uden brug af hjælpemidler og notater (lommeregner, blyant og papir er tilladt).

Den teoretiske del gennemføres på maksimalt 20min og omfatter 15 spørgsmål, heraf skal svares korrekt på mindst 12 af spørgsmål.

Prøven bestilles i Multitest senest 24 timer inden prøven skal afvikles.

Ved bestillingen af den teoretiske test og den praktiske test, fastlægger institutionsadministrator følgende:

1. Dato og tid for de to tests. I begge tilfælde er det starttidspunktet der skal angives. Registrering af den praktiske test er klar til brug 3 minutter efter at den praktiske test er startet, og er åben for indtastning indtil "Censor" har registreret resultaterne.
2. *Tilsynsførende*  
- Er den person, som skal være til stede i lokalet under den teoretiske del. Den tilsynsførende må ikke have kendskab til området.
3. *Underviser*  
- Er den person som har undervist holdet.
4. *Censor*  
- Er den person som bedømmer den praktiske prøve. Det er altså ikke nødvendigvis den samme person, som bedømmer og indtaster deltagerens præstationer i Multitest.
5. Hvis en deltager ikke møder op til den praktiske prøve, skal deltageren registreres som dumpet.
6. Der skal anvendes den til enhver tid gældende digitale identifikation i Multitest, for at kunne tilgå prøven. Det anbefales at kursisterne tester deres digitale identifikation (f.eks. Nem-ID) på "Borger.dk" i god tid før prøven.

7. Prøvespørgsmålene må under ingen omstændigheder kopieres, hverken analogt eller digitalt og må ikke bringes til deltagernes kendskab.

### Praktiske øvelser der kan indgå i den afsluttende prøve

#### "Liftprøve 1"

Kunden afhentes siddende i en stol i "egen lejlighed" hvorefter eksaminanden:

1. Kommunikerer løbende med kunden omkring hele processen.
2. Flytter kunden over i kørestol.
3. Kører kunden ud til bussen, hvor der undervejs er et trappetrin.
4. Løfter kunden med lift ind i bussen.
5. Foretager korrekt bespænding af kunde og kørestol.

#### "Liftprøve 2"

Kunden afhentes siddende i stol på "ambulatoriet" hvorefter eksaminanden:

1. Kommunikerer løbende med kunden omkring hele processen.
2. Flytter kunden over i kørestol
3. Kører kunden ud til bussen og løfter kunden med lift ind i bussen.
4. Foretager korrekt bespænding af kunden og kørestol.
5. Simulerer kort køretur til hjemmet.
6. Kunden transporteres nu til "eget hjem", hvor der på vejen er et trin.
7. Kunden hjælpes over i egen stol.

### Vurdering af den praktiske prøve

#### Karakterskala

Prøven bedømmes Bestået/Ikke bestået.

Bedømmelsen kan omgøres hvis enten:

1. Deltageren klager til skolen over bedømmelsen. Hvis skolen ikke kan blive enig med deltageren, sender skolen klagen videre med kommentarer til PKS, som så vil behandle klagen.
- eller
2. Der har været ført tilsyn, og tilsynet har registreret væsentlige uregelmæssigheder under afviklingen af de to certifikat prøver.

Vejledende undervisningsplan for 49974 Befordring af fysisk handicappede med liftbil

<p>Eksempler på fejltypen</p>	<p>For at opnå den størst mulige ensartethed i den landsdækkende bedømmelse af certifikatprøvens praktiske del, er der nedenfor nævnt en række typiske fejl, som udgangspunkt for bedømmelsen af den enkelte deltagers præstationer.</p>
<p>Fejlkatalog</p>	<p>fejl omfatter bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Manglende eller fejlagtig kommunikation med passager.</li> <li>- Forkert støtteteknik ved håndtering af borger.</li> <li>- Manglende hensyn til ergonomi i forbindelse med egne bevægelser.</li> <li>- Manglende hensyn til ergonomi i forbindelse med forflytning af kørestolsbrugeren.</li> <li>- Ulåst kørestol ifm. stilstand (f.eks. ifm. bESPænding og på lift).</li> <li>- Fastspænding i bus med væsentligt forkerte vinkler.</li> <li>- Forkert brug eller placering ifm. brug af lift.</li> <li>- Forkert fremgangsmåde ifm. passage af trapper.</li> <li>- Forkert opbevaring af bESPændigsudstyr.</li> </ul>
<p>Vejledende bedømmelseskriterier</p>	<p>Prøven bedømmes "ikke bestået", hvis der noteres flere end fire fejl.</p> <p>Prøven bedømmes "ikke bestået", hvis samme fejl gentages tre gange.</p>
	<p>Ovennævnte fejltypen og bedømmelseskriterier er vejledende.</p> <p>En evt. helhedsvurderingen af deltagerens præstationer ved prøven tager udgangspunkt i tre hovedområder:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Sikkerhed i arbejdet</li> <li>2) Maskinbetjening og manøvrering</li> <li>3) Kundeservice</li> </ol> <p>I forbindelse med vurderingen har sikkerheden højeste prioritet – det betyder, at hvis deltageren laver alvorlige fejl af sikkerhedsmæssig betydning, kan vedkommende ikke bestå prøven.</p> <p>Arbejdsopgaverne skal udføres i et passende tempo, som skal afspejle, at der køres sikkerhedsmæssigt forsvarligt og med en rutine som viser, at deltageren har opnået de nødvendige færdigheder i betjening af hjælpedstyret.</p>